

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Třinec, Slezská 773, okres Frýdek-Místek

Slezská 773, 739 61 Třinec

Identifikátor školy: 600 134 369

Zřizovatel: Město Třinec, Jablunkovská 160, 739 61 Třinec

Okresní úřad, referát školství, Komenského 447, 738 02 Frýdek-Místek

Termín konání komplexní inspekce: 13. – 16. února 2001

Čj.	142 079/01-05134
Signatura	kn2cu130

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Třinec, Slezská 773, okres Frýdek-Místek, je plně organizovanou školou s devíti ročníky a byla zařazena do sítě škol, předškolních a školních zařízení Rozhodnutím Školského úřadu Frýdek-Místek č.j.: 294/98-Rud/99 ze dne 11.2. 1998. Škola má právní subjektivitu od 1. ledna 1993, která byla schválena na mimořádném zasedání Městského zastupitelstva v Třinci dne 15. prosince 1992. Je příspěvkovou organizací.

Ve školním roce 2000/2001 má škola 839 žáků, kteří jsou rozděleni do 36 tříd. Součástí školy je školní družina a školní jídelna.

Ve škole je vyučováno podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR dne 30. 4. 1996 pod č.j.: 16 847/96-2, včetně Úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod č.j.: 25 018/98-2, podle učebního plánu základní školy s třídami s rozšířeným vyučováním jazyků pod č.j.:16 333/96-22-21 s platností od 1. 9. 1998 a jako experiment se vyučují křesťanské třídy, který byl povolen MŠMT ČR dne 13. 5. 1994 pod č.j.: 28 447/94-28 a platí do konce školního roku 2002/2003, kdy první žáci poprvé ukončí školní docházku.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Inspekce se zaměřila na posouzení kvality vzdělávání v českém, anglickém a německém jazyce, matematice, fyzice, přírodopisu a přírodovědě a výtvarné a hudební výchově. Cílem inspekce bylo postihnout všechny vyučující, bohužel díky značné nemocnosti pedagogického sboru se tento cíl nepodařilo splnit. Hodinové dotace jednotlivých předmětů odpovídají schváleným učebním plánům, mimo volitelné předměty v devátém ročníku, kde není splněná celková dotace hodin. V průběhu inspekce byl zjištěn časový skluz zaviněný nemocností žáků, která si vyžádala chřipkové prázdniny.

Český jazyk na I. stupni základní školy

Všechny učitelky mají zpracovány tematické plány učiva, časová dotace sledovaného předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá osnovám schváleného vzdělávacího programu. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení. Hospitace proběhly u učitelek, které mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám. Učební pomůcky (zejména nástěnné tabule s jazykovým učivem) jsou účelně využívány. Učební pomůcky a didaktická technika jsou celkově hodnoceny jako průměrné. Tvořivost vyučujících v oblasti přípravy materiálů a pomůcek pro výuku je velmi dobrá a je znakem jejich odpovědné práce. V průběhu vyučovacích hodin je věnována pozornost tomu, zda žáci rozumějí málo známým slovům (nebo cizím slovům) v textu, případně v řeči učitelek. Vhodně jsou zařazovány hravé prvky, které jsou záměrně spojovány s osvojováním nového učiva, což příznivě ovlivňuje aktivitu žáků a jejich zájem o učení. Komunikativní schopnosti žáků jsou systematicky rozvíjeny.

Učitelky často zařazují do výuky zajímavé úkoly, které vedou žáky k systematictější práci s textem, učí je orientaci v textu. Důsledně je kontrolována samostatná práce žáků v lavicích, jsou upozorňováni na případné chyby, nedostatky ve znalostech jsou objasňovány. V práci učitelek je patrná přirozená autorita, po celou vyučovací hodinu je jejich jednání klidné a vlídné, je-li to potřeba, napomenou žáky odmlkou či ztišením hlasu. Vyučující pochválí v průběhu vyučování každý dobrý žákův výkon, výraznější aktivitu a dobré výkony hodnotí průběžně (i známkou). Hodnocení výkonu žáka je spravedlivé, objektivní a zdůvodněné.

Žáci se specifickými poruchami učení jsou zohledňováni. Organizace výuky umožňuje žákům pracovat individuálním tempem, organizace výuky umožňuje žákům úspěšné uplatnění. Učivo je interpretováno věcně správně, vyučovací čas je efektivně využit. Osobnost žáka je respektována, projevy nežádoucího chování se nevyskytly.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

Český jazyk a výtvarná výchova na II. stupni základní školy

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu, vzdělávacímu programu a osnovám příslušných předmětů. Výuka je někdy spojována do bloků (zejména tehdy, pokud se realizují různé projekty). Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání i aktuálnímu složení třídy. Kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna i pomocí předmětové komise. Tematické plány učiva jsou velmi dobře a přehledně zpracovány, obsahují poznámky o plnění, narušení nebo změně plánu a také poznámky o mezipředmětových vztazích. V některých třídách bylo zjištěno menší opoždění v probíraném učivu podle plánu. Projekty jsou konzultovány i s těmi vyučujícími, jejichž předmětů se projekt nějakým způsobem dotýká. Např. ve třídě VI.A byl zpracován projekt „Báje“ (v českém jazyce a dějepisu - vlastní texty žáků, ve výtvarné výchově - ilustrace k textům, na počítačích zpracováno do podoby knihy, která je dána do tiskárny, v průběhu inspekce nám byly předloženy první výtisky, délka práce na projektu - 6 hod.). Třídní učitelé i učitelky českého jazyka jsou informováni o žácích s vývojovými poruchami učení, učitelky, které mají reedukační kurs pro nápravu vývojových poruch učení, pracují vždy jednu hodinu týdně podle individuálních plánů, problémy konzultují s Pedagogicko-psychologickou poradnou, vedou o práci záznamy a vykazují dosažené pokroky. Hospitace se uskutečnily u vyučujících, kteří mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Výuka v hospitovaných vyučovacích hodinách probíhala v kmenových třídách, citelně je pocíťována absence odborné pracovny. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám. Ve vybavenosti a estetickém vzhledu tříd jsou rozdíly. Výzdoba některých tříd není funkční, je málo podnětná.

Výuka výtvarné výchovy probíhá v odborné pracovně, případně v keramické dílně. Materiální podmínky pro výuku jsou velmi dobré. Vyučující mají pro výuku odbornou a pedagogickou způsobilost. Užívají různých technik, dovedou žáky nadchnout pro práci, korekce žákovských prací provádějí velmi citlivě. Ve spolupráci s učitelkou dějepisu se uskutečnily dva projekty („Mezopotamské klínové písmo“, „Neolitická keramika“). Rozměrné malířské i prostorové práce z tematického celku „V oblacích“ budou použity pro výzdobu školního plesu. Velmi fundovaně vedený rozhovor nad ilustracemi ve třídě VI.C přispíval k rozvoji fantazie, tvořivosti a pochopení uměleckého díla.

Materiální podmínky výuky českého jazyka a literatury jsou celkově hodnoceny jako průměrné. Pro žáky jsou dostupné další studijní materiály. Škola používá vlastní srovnávací testy a prověrky, ale také standardizované testy připravené odborníky. Pochvaly jsou udělovány za rozmanité žákovské aktivity. Frekvence známek v žákovských knížkách odpovídá charakteru předmětu a vnitřnímu klasifikačnímu řádu. V práci vyučujících v průběhu vyučovacích hodin je potřebným způsobem reagováno na únavu žáků a pokles jejich výkonnosti. Žáci jsou ve výuce trvale vedeni k pochopení podstaty jevů, k objevování souvislostí, je kladen důraz na jejich samostatný úsudek, je jim dáвано dostatek příležitostí k diskusi a vyslovování vlastních názorů. Žáci jsou zvyklí si vzájemně pomoci a poradit, když se ocitnou v potížích. Toto však nezneužívají, pracují samostatně a odpovědně. V průběhu vyučovacích hodin vyučující kontrolují vhodně kladenými otázkami, jak žáci pochopili dílčí úseky učiva. Sledují, na co žáci navazují, pro jakou komplexnější vědomost či dovednost si vytvářejí předpoklady. Je využíváno rozmanitých vyučovacích metod. Organizace výuky

umožňuje většině žáků úspěšné uplatnění. Cvičení v sešitech jsou většinou učitelkami pečlivě opravovány, větší důslednost je však nutno věnovat opravám žáků. Vyučovací čas je efektivně využit. Učivo je interpretováno věcně správně. Jsou využívány motivační metody, ve výuce je využíváno pozitivního posilování. Jednání vyučujících se žáky je citlivé, taktní, je vidět trvalá ochota pomáhat tam, kde to žáci potřebují. V jednání a přístupu k žákům se projevuje žádoucí vážnost žakovy osobnosti. Komunikativní schopnosti žáků jsou rozvíjeny.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika na I. stupni základní školy

Časová dotace hodin v jednotlivých ročnících odpovídá učebním plánům, členění učiva je v souladu s učebními osnovami. Porovnáním zpracovaných tematických plánů nebyla pozorována obsahová duplicita. Tematické plány učiva sestavují vyučující společně (po jednotlivých ročnících). Na začátku každého školního roku jsou aktualizovány, během školního roku se provádí kontrola jejich plnění, společně jsou vypracovávány srovnávací prověrky učiva v paralelních třídách (vždy v pololetí a na konci školního roku). Perspektivní i bezprostřední příprava na výuku je velmi dobře zajištěna.

Dvě vyučující nejsou odborně a pedagogicky způsobilé. Výuka probíhá v esteticky upravených třídách, školní nábytek odpovídá věku žáků. Tempo výuky je přiměřené jednotlivým věkovým kategoriím a v průběhu vyučovacích hodin jsou vhodně začleňovány různé relaxační prvky (písničky spojené s cvičením, motivační hry, hravá forma výuky atd.), žáci při nich spontánně vykazují intenzivní aktivitu.

Cíle hodin jsou stanoveny. Organizace výuky má dohodnutá pravidla, která jsou žáky i učiteli respektována a vycházejí z partnerského vztahu vyučujících a žáků. Vyučující věnují mnoho energie výchově žáků ke komunikaci a dosahují v tom výrazně pozitivních výsledků. V převážné většině hodin je učitel vytvořen a žáky využíván prostor pro samostatné učení. Při výuce jsou účelně využívány učebnice, učební texty, pracovní sešity a různé druhy pomůcek či her pro zpestření výuky. Ve sledovaných hodinách byly uplatněny rozličné formy a metody výuky, od frontální přes skupinovou až po čistě individuální. Výuka je vedena odborně a věcně správně.

Ve sledovaných hodinách byli zohledněni žáci se specifickými poruchami učení (individuální přístup, upevňování a vysvětlování učiva při samostatných úkolech žáků atd.).

Ve výuce jsou účelně využívány prvky vstupní i průběžné motivace. Potřebná pozornost je věnována procvičování a upevňování učiva. Chyby jsou společně analyzovány.

Ve sledovaných hodinách nebyly zaznamenány projevy nekázně či nezájmu žáků.

Souhrnně je výuka matematiky na I. stupni hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika a fyzika na II. stupni základní školy

Časová dotace pro výuku matematiky a fyziky je v souladu se schválenými učebními plány. K plánování výuky jsou většinou použity návrhy tematických plánů, které vypracovaly metodické skupiny učitelů z okresu Frýdek-Místek. V nich je zajištěno, že členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá schváleným učebním osnovám, že je zajištěna kontinuita výuky obou předmětů mezi jednotlivými ročníky a že nedochází k žádné obsahové duplicitě. Vyučující své plány podle potřeby aktualizují; v letošním školním roce se nejvýrazněji projevil negativní vliv lednové chřipkové epidemie, vzniklá zpoždění ve výuce však mohou být v rámci plánovaných časových rezerv napravena.

Škola nabízí z předmětů blízkých sledované skupině svým žákům jako volitelné tři předměty: cvičení z fyziky, cvičení z matematiky a počítače.

Učitelé stanovují výukové cíle, které přiměřeně odpovídají standardu vzdělávání, individuálně je však přizpůsobují složení tříd. Bezprostřední přípravu na výuku provádějí pečlivě a odpovědně, didaktické principy vesměs respektují. O žácích se specifickými poruchami učení vědí a přirozenými způsoby je aktivizují.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících matematiky a fyziky je v souladu s příslušnými právními předpisy a vedení školy ji co nejúčelněji využívá. Matematice se vyučuje v běžně vybavených učebnách, ve kterých však většinou schází didaktická technika. U existujících zpětných projektorů nelze podle názorů učitelů zajistit vždy kvalitní obraz zároveň s dostatečně osvětlenými žákovskými pracovišti. Situaci by pomohly vyřešit okenní závěsy z vhodných materiálů.

Škola však zřejmě trpí nedostatkem prostor pro výuku. To se velmi citelně projevuje ve fyzice. Přestože je ve škole zřízena odborná učebna, výuka fyziky v ní neprobíhá. Vedení školy by mělo hledat a přijmout nutná organizační opatření, která by využívání této učebny umožnila. Zároveň by měl být vyřešen i problém scházející přípravy fyzikálních experimentů. Učební pomůcky jsou navíc pořizovány nebo modernizovány pomalu, některé měřicí pokusy (např. měření objemu kapaliny, vážení) nejsou prováděny efektivně. Je-li příčinou nedostatek finančních prostředků, pak inspekce doporučuje přednostní dovybavení takovými pomůckami, které lze používat společně s jinými předměty (např. s chemií).

Ve škole je učitelům k dispozici učitelská knihovna, jejíž odborný knižní fond je s podporou ředitele účelně doplňován. Žákům slouží žákovská knihovna, i v ní se nachází vhodná literatura, kterou žáci se zájmy o matematiku a fyziku využívají. Učitelé jsou spokojeni s odbornými didaktickými časopisy, které škola pro ně předplácí.

Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad v učebnách (vhodný teplotní režim, větratelnost, vybavení přiměřeným, i když většinou starším školním nábytkem, čistota atd.) jsou vytvořeny, výzdoba učeben však není vždy podnětná a estetická. Ve vyučovacích hodinách učitelé umí účelným řízením tempa výuky a zařazováním relaxačních chvilek zajistit vhodné psychohygienické podmínky.

Z používaných didaktických metod je nejčastěji realizována frontální výuka během většiny fází vyučovacího procesu, i když ve fyzice v souvislosti s prováděním jednoduchých měřicích pokusů je aplikována i výuka skupinová. Poměrně často je zařazována samostatná práce, která je správně ukončována kontrolou. Její výsledky by však měly být prezentovány též písemně, neboť upřednostňovaná čistě vnímaná forma nechává chyby u významného počtu žáků neopraveny. Vhodně se také užívá metoda „práce s chybou“.

Organizační pokyny učitelů jsou jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Během hospitací nebylo zjištěno, že výběr, sled a množství informací není přiměřený náročnosti učiva, případně věkovým zvláštnostem žáků.

Škola zajistila potřebné počty formálně i obsahově vhodných a ministerstvem schválených učebnic.

Učivo je interpretováno věcně správně, vyučovací čas je většinou efektivně využíván.

Zkušenosti učitelé jsou o potřebnosti a možnostech motivace žáků dobře informováni a svou empirii podle vyjádření začátečníků ochotně předávají. Jako vstupní motivační metoda je často používáno společné opakování předešlého učiva, případně individuální ústní zkoušení s cílem vytváření zpětné vazby. Hodnocení bývá nejčastěji veřejné a zdůvodněné, někdy, spíše výjimečně, je žák veden k sebehodnocení.

Ve fyzice vyučující využívají potenciálu předmětu a učivo efektivně aktualizují, případně navazují na dříve získané životní zkušenosti žáků. Také užité historické poznámky jsou z motivačního hlediska účinné. Během výuky oběma předmětům všichni učitelé běžně užívají motivační výzvy s cílem pozitivního posilování.

Při zadávání úkolů je respektována zásada přiměřenosti, vyučující ověřují jejich pochopení a upozorňují na klíčová úskalí. V závěru hodin je na obou stupních prováděno shrnutí učiva a hodnocení výkonů žáků, podrobná analýza chyb se neprovádí.

Již na samotných začátcích hodin bylo jasně patrné, že pravidla jednání jsou dohodnuta a všem známa. Komunikace ze strany žáků, zvláště ve třídách bez jazykového zaměření, je málo výrazná, nepřesná a zatížená mluvnickými i stylistickými nedostatky. Učitelé si ztěžují, že žáci těchto tříd neumí mluvit. Přitom téměř všichni vyučující působí výrazně dominantně bez trpělivosti poskytnout žákovi čas pro nalezení vhodné formulace. Nikdo nenabídl žákům návod, jak učivo efektivně zvládnout a jak si osvojit potřebné komunikační dovednosti. Inspekce doporučuje, aby se problémem komunikace dlouhodobě zabývala na svých jednáních předmětová komise.

Žáci projevují pozitivní vztah k výuce i k učitelům, projevy nežádoucího chování nebyly pozorovány.

Souhrnné zhodnocení kvality výuky matematiky a fyziky je provedeno stupněm velmi dobrý.

Cizí jazyky

Škola nabízí žákům od třetího ročníku rozšířenou výuku cizích jazyků. Každoročně jsou zpravidla otevřeny dvě nové jazykové třídy. Odchodem žáků na šestileté gymnázium se v 8. a 9. ročníku jejich počet redukuje na jednu jazykovou třídu v ročníku. Žáci vybraní do jazykových tříd si mohou ve 3. ročníku volit mezi anglickým a německým základním jazykem a v 6. ročníku si přibírají druhý cizí jazyk. Možnost volby cizího jazyka mají rovněž žáci 4. ročníku běžných tříd. V posledních letech se výrazně zvyšuje preference anglického jazyka. Týdenní hodinové dotace odpovídají vzdělávacím programům. Škola nenabízí v rámci volitelných a nepovinných předmětů další cizojazyčné aktivity. Žáci tříd s rozšířenou výukou jazyků se umísťují na předních místech okresních kol konverzačních soutěží, každoročně mají možnost zúčastnit se třídního jazykového soustředění, podílejí se na zpracování a prezentaci celoročního tematického školního projektu. V rámci mezinárodního projektu Comenius navázali kontakty s dvanácti zahraničními školami ve třech různých projektech a zpracovávají materiály pro Evropský kalendář folklorních tradic regionu.

Tematické plány učiva v angličtině vycházejí z časového rozvržení používaných učebnic. Nejsou zde jasně vymezeny cílové požadavky učebních osnov v jednotlivých ročnících. Učitelé přizpůsobují obsah a rozsah probírané látky aktuálnímu složení třídy. V tematických plánech německého jazyka je vymezeno mluvnické učivo, konverzační okruhy ani používané učebnice zde nejsou uvedeny. Celkově se jeví zpracování a využití tematických plánů jako formální a nefunkční. Není zřejmá koordinace návaznosti učiva, koncepce používání učebnicových řad, ani možnost kontroly plnění učebních osnov. Bezprostřední příprava vyučujících na hospitované hodiny byla zodpovědná.

Cizím jazykům ve škole vyučuje celkem devět učitelů, z toho dva nespĺňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Pět učitelů učí teprve velmi krátce (1. – 3. rokem). Tito mladí učitelé jsou většinou velmi dobře jazykově vybaveni, zařazují do vyučování moderní postupy a metody (didaktické hry, projektové vyučování, maximum cizojazyčné komunikace), ale často jim uniká zpětná vazba a její vyhodnocení, účelnost a efektivita některých postupů, důsledná oprava chyb výslovnosti i psaného projevu. Proto se zde jeví nezbytně nutné prohloubit metodickou pomoc a spolupráci, provádět častější hospitace a kontrolu plnění učebních osnov.

Materiální podmínky pro výuku cizích jazyků jsou průměrné. V jediné jazykové učebně (kam se dostanou pouze žáci jazykových tříd a to maximálně jednou týdně) jsou soustředěny

gramatické a tematické nástěnky, mapy a časopisy. Většinu dalších pomůcek (magnetofony, pracovní listy, obrázky k reáliím, slovníky atd.) si vyučující přenášejí do tříd. Učebnice jsou postupně nahrazovány novými verzemi, jejich výběr je koncepční. Žáci mají možnost využívat cizojazyčnou žákovskou knihovnu. Počítačové programy nejsou ve výuce používány, Internet slouží hlavně učitelům pro komunikaci s partnerskými školami v zahraničí.

Psychohygienické podmínky jsou dány prostředím tříd. Učebny prvního stupně jsou esteticky upravené s řadou pracovních podnětných materiálů. Na druhém stupni je prostředí tříd strohé, výjimečně jsou zde materiály využitelné pro výuku. Prezentace jazykových projektů a činnosti na jazykových soustředěních je zveřejněna na chodbách a v respiriu.

Celkově jsou podmínky pro výuku cizích jazyků v běžných a specializovaných třídách těžko srovnatelné. Zatímco v jazykových třídách pracuje učitel se skupinou 9 až 12 nadaných žáků, v běžných třídách tvoří skupinu 17 až 26 žáků, z nichž má řada značné prospěchové potíže či diagnostikované vývojové poruchy učení. Je zřejmé, že možnost učitele rozvíjet komunikativní dovednosti a individuálně opravovat žákovský mluvní projev je v těchto třídách mizivá.

Organizace, metody a formy práce byly ve většině hospitovaných hodin promyšlené a pro žáky zajímavé. V běžných třídách převažovaly frontální postupy, důraz byl kladen na znalosti slovní zásoby a gramatiky. Funkčně byly využívány učebnice, pracovní sešity a zvukové nahrávky. Ve specializovaných třídách žáci prokazovali porozumění náročným cizojazyčným textům a volně komunikovali v cizím jazyce. Úroveň jejich znalostí, mluvní pohotovost a celková aktivita byla v řadě případů mimořádná.

Kvalita vyučování cizích jazyků ve třídách s rozšířenou jazykovou výukou je hodnocena jako velmi dobrá, v ostatních třídách jako pouze vyhovující.

Souhrnně je kvalita vzdělávání v cizích jazycích hodnocena jako průměrná.

Přírodopis a přírodověda

Výuka ve sledovaných hodinách probíhala v souladu s učebními plány a učebními osnovami. Tematické plány jsou řádně zpracovány, včetně laboratorních prací, nedochází k obsahové duplicitě. Škola nenabízí další možnosti zájmové činnosti, o zájmu dětí o danou problematiku však svědčí přítomnost drobného zvířectva ve třídách. Příprava na výuku je velmi dobrá.

Výuka přírodopisu je zabezpečena odborně a pedagogicky způsobilými učiteli, výuka přírodovědy na prvním stupni již ne, dva vyučující nesplňují požadované vzdělání. Odborná učebna přírodopisu na druhém stupni je využívána jako kmenová třída. Kabinet přírodopisu je vybaven již zastaralými, ale funkčními učebními pomůckami. Problematické je přenášení hlavně rozměrných modelů či používání videoprogramů vzhledem k omezeným možnostem videoprodukce. Přírodověda se vyučuje rovněž v kmenových třídách.

Cíle hodiny byly sděleny. Kromě frontálních forem výuky byly žákům předkládány k řešení různé problémové úlohy, z nichž některé byly zpracovávány po skupinkách. Při výuce byly účelně využívány učebnice, učební texty a učební pomůcky. Ne vždy byla ve sledovaných hodinách efektivně využita vyučovací doba. Výuka byla vedena odborně a věcně správně.

Hodiny probíhaly ve vstřícné atmosféře, žáci měli prostor pro vyjádření vlastního názoru.

Souhrnně je hodnocena výuka přírodovědných předmětů jako velmi dobrá.

Hudební výchova

Hudební výchova je v souladu se vzdělávacím programem vyučována ve všech třídách v jednohodinové týdenní dotaci. Tematické plány vycházejí z učebních osnov a používaných

učebnic. Škola nenabízí další možnosti zájmové hudební činnosti zřejmě i vzhledem k tomu, že ve městě je dostatek jiných příležitostí k rozvoji uměleckých zájmů (dvě základní umělecké školy, pěvecké, taneční a instrumentální kroužky v domě dětí a mládeže).

Hudební výchovu na prvním stupni vyučují převážně kvalifikované třídní učitelky, většinu hudebních výchov na druhém stupni učí kvalifikovaná a probovaná učitelka.

Materiální podmínky pro výuku tohoto předmětu jsou pouze vyhovující. Do dvou učeben, ve kterých je umístěn klavír a částečně soustředěny další pomůcky, se žáci dostanou spíše výjimečně. Vybavení nahrávkami a reprodukční technikou je průměrné. Prostory učeben neumožňují pohybové a taneční aktivity ani uspořádání žáků do pěveckého sboru.

V hospitovaných hodinách převažovaly frontální metody opakování teoretických poznatků z hudební nauky a dějin hudby. Při opakování a nácviu nových písní byly vhodně využívány motivační a výchovné prvky, bylo dbáno na hlasovou hygienu a kultivaci pěveckého projevu. Motivační roli hrálo i vystoupení vítězky pěvecké soutěže a připomenutí regionálních folklorních tradic. Podíl zpěvu ve většině hodin byl velmi nízký. Pouze v jednom případě byl zpěv doprovázen hudebním nástrojem.

Kvalita vzdělávání v hudební výchově je souhrnně hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Vzhledem k popsaným jevům a doloženým výsledkům je kvalita vzdělání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola má zpracován roční plán školy, který je rozpracován do jednotlivých měsíců a na který navazují plány jednotlivých vedoucích pracovníků (plán školní družiny, plán výchovného poradce, plán protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů). Škola se výrazně profiluje svou nabídkou křesťanských tříd a tříd s rozšířenou výukou cizích jazyků. Tato profilace má podporu rodičovské veřejnosti, která se prakticky projevuje vzrůstajícím počtem žáků. Dlouhodobá koncepce rozvoje školy není podrobně rozpracována, chybí ucelená představa vedení školy o cílové kapacitě tříd a žáků vzhledem k široké vzdělávací nabídce (kapacita školy podle aktuálního zařazení do sítě škol není překročena). Již teď má škola prostorové problémy s nedostatkem odborných učeben i vhodných kmenových tříd. V současné době chybí podrobná analýza současného stavu s detailním rozpracováním jednotlivých učebních plánů, s možností nabídky volitelných předmětů pro žáky (hlavně ve třídách, kde se vyučuje jen podle učebního plánu Základní škola). S nárůstem hodin křesťanské výuky bude docházet k úměrnému snižování počtu hodin volitelných předmětů či kroužků. Absence dlouhodobé koncepce se prakticky projevila při nesplnění celkového počtu hodin pro volitelné předměty v devátém ročníku, kde se vyučuje podle učebního plánu Základní škola, čj.: 16 847/96-2 a neplněním pokynu MŠMT ČR čj.: 13 610/95-23-22 odst.2 pro dělení tříd při výuce cizího jazyka.

Pro žáky se specifickými poruchami učení a chování jsou zpracovány individuální plány, reedukace těchto poruch se provádí ve 13 skupinách, kde je zařazeno 25 žáků. Proškoleny

jsou i vyučující z druhého stupně základní školy.

Žákům jsou nabízeny tyto nepovinné předměty a kroužky: keramika, cvičení z matematiky, cvičení z fyziky, sportovní hry, florbal, literárně dramatický kroužek, turistický kroužek a šachy.

Pravidelně je zajišťován plavecký výcvik.

Oblast plánování je vzhledem k neplnění učebního plánu hodnocena jako pouze vyhovující.

Organizování

Stávající organizační uspořádání školy má stanovena svá pravidla, která jsou žáky i vyučujícími respektována, ne vždy jsou však plně v praxi proveditelná. Kompetence jsou jasně vymezeny včetně případného zastupování. Ředitel upravuje organizační schéma tak, že reaguje na nové skutečnosti (vznik krajů, jmenování nového zástupce ředitele, dlouhodobá nemocnost výchovného poradce atd.). Chod školy se řídí vnitřním řádem školy a rozvrhem hodin, který vzhledem k prostorovým podmínkám školy ne vždy respektuje psychohygienické požadavky.

Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada a širší vedení, kde jsou zastoupeni jednotliví vedoucí zaměstnanci. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou pravidelně informováni či úkolováni podle měsíčního plánu práce.

Vyučující mají volný přístup k informacím, které jsou přehledně umístěny ve sborovně školy (plány, informace referátu školství OkÚ Frýdek-Místek, odborné časopisy atd.) a k Internetu. Rodiče a zákonní zástupci získávají potřebné informace o prospěchu a chování především prostřednictvím žákovských knížek a na třídních schůzkách.

Při škole aktivně pracuje sdružení rodičů a přátel školy, které se nejen podílí na organizování řady akcí, ale i finančně přispívá na různé činnosti organizované školou či financuje učební pomůcky nad rámec státního příspěvku.

Škola se velmi dobře prezentuje na veřejnosti svými již tradičními akcemi, které mají značnou podporu ze strany rodičů (Mikulášská a vánoční besídka, školní karneval, školní ples, škola v přírodě, lyžařský výcvik, čtyřdenní soustředění jazykových tříd v Řece atd.), dále také svými dobrými výsledky v soutěžích a olympiádách v rámci okresu i republiky (testy profesora Bertelse, testy SCIO a Kalibro, projekty Comenius atd.). Škola má právo na označení „Fakultní škola Ostravské univerzity“, má členství v „Association of christian schools international“.

Výroční zpráva o činnosti školy poskytuje veškeré informace předepsané zákonem a rekapituluje dění ve škole. Rada školy není zřízena. Výroční zpráva byla projednána se zaměstnanci školy. Škola vede kroniku, kde jsou zaznamenány významné události ze života školy (návštěvy, úspěchy atd.), chybí však aktualizace za poslední období.

Pro svou další práci využívá ředitel školy podněty a připomínky od spolupracovníků, metodických sdružení, orgánů státní správy a samosprávy, rodičů i dalších partnerů. Ne vždy jsou ředitelem akceptovány.

Oblast organizování je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy uplatňuje převážně demokratický styl řízení s participací spolupracovníků. Svým zápalem, nadšením a osobitou povahou vytváří ve škole příznivé klima, které dotváří atmosféru školy, kde nejen žáci, ale i vyučující se cítí příjemně a svobodně.

Při kontrole personální dokumentace bylo zjištěno, že v letošním školním roce jen pět vyučujících z celkového počtu jednapadesáti pedagogických pracovníků nespĺňuje požadavky

odborné a pedagogické způsobilosti, jak je stanoveno v příloze č. 1 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Pomoc začínajícím učitelům je sice formálně ustanovena, ale praxe pokulháva za teorií. Tento nedostatek se projevuje jednak v drobných formálních chybách při vyplňování pedagogické dokumentace, ale hlavně v metodických postupech ve výuce. Zde je třeba zintenzivnit činnost jak předmětových komisí, tak i celého vedení školy.

Ředitel školy má vytvořena kritéria pro osobní hodnocení a mimořádné odměny zaměstnanců, které jsou přílohou kolektivní smlouvy a jsou všem zaměstnancům známa.

Evaluace školy je zajišťována hlavně formou testů (Kalibro, SCIO atd.).

Oblast vedení a motivování je hodnocena jako průměrná.

Kontrolní mechanismy

Systém kontrolní činnosti vychází z plánů kontrolní a hospitační činnosti. Průběžně jsou prováděny kontroly pedagogické dokumentace třídního učitele (četnost 1 –2 krát za měsíc).

Plnění učebních osnov je prováděno formou kontrolních testů na konci školního roku. Ředitel spolu se zástupci provádí hospitační činnost, chybí však pravidelnost, dostatečná četnost a metodické vedení u začínajících a neaprobovaných učitelů.

Systém kontroly provozu školy je funkční a podílí se na něm jednotliví zaměstnanci, kteří mají příslušné úkoly stanoveny v náplních práce. Ze strany zřizovatele jsou požadovány rozborů hospodaření, včetně upřesňování rozdělení hospodářského výsledku, způsobu inventarizace majetku atd.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Přes nesporné úspěchy a zásluhy vedení školy (experiment MŠMT ČR - křesťanské třídy, mezinárodní spolupráce a prezentace školy, spolupráce s Ostravskou univerzitou) je kvalita řízení vzhledem k výše popsaným jevům celkově hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Ve školním roce 2000/2001 pracují ve školní družině čtyři oddělení s maximálním počtem zapsaných dětí, tj. sto. Kapacita podle aktuálního zařazení do sítě je 120 žáků. Provoz je zajištěn od 7.00 hodin a odpolední činnost končí v 16.00 hodin. Výchovně vzdělávací a zájmovou činnost zabezpečují čtyři vychovatelky, které jsou plně kvalifikované pro činnost ve školní družině. Školní družina má zpracován celoroční plán činnosti, na který úzce navazují plány jednotlivých oddělení včetně týdenních plánů vychovatelek. Vedoucí vychovatelka je členkou širšího vedení školy.

Provoz ve školní družině se odvíjí od vnitřního řádu školní družiny, děti mají možnost volby odpoledních činností podle svého zájmu nebo přání rodičů. V rámci zdravého životního stylu je v družině zajišťován pitný režim. Odpolední svačinky nejsou zajišťovány.

Dvě oddělení jsou umístěna v samostatné budově - klubovně, kde jsou i kmenové třídy. Jedno oddělení má pro svou činnost samostatnou místnost. Zbývající jsou umístěna v hlavní budově v kmenových třídách. Tento stav není ideální, ale vzhledem k prostorovým podmínkám není možné jiné řešení.

Vybavení hrami, hračkami či sportovním náčiním je průměrné. Díky dobré spolupráci se sdružením rodičů a přátel školy mají vychovatelky poměrně dostatek prostředků na odměny, spotřební materiál či provozování celoročních družinových akcí (výtvarné a pěvecké soutěže, dopravní soutěž, Den matek atd.).

Vzhledem k prostorovým podmínkám a vybavení je činnost školní družiny hodnocena jako velmi dobrá.

Školní jídelna

Školní jídelna včetně kuchyně je umístěna v centrální části areálu školy. Přes jídelnu se přechází do pavilonu prvního stupně. Plánovaná kapacita 900 jídel není překročena, v současnosti se stravuje 680 strážníků. Jídelna poskytuje stravu i studentům a zaměstnancům střední školy. Ve školní jídelně pracuje 9,5 zaměstnanců včetně vedoucí školní jídelny. Všichni zaměstnanci mají platné zdravotní průkazy a jsou proškoleni z hygienického minima. Řád školní jídelny, sanitární řád, náplně práce jednotlivých zaměstnanců i rozvrh dozorů je zpracován. Jídelníčky jsou vyvěšovány.

Vybavení kuchyně je zastaralé. Nedostatky z roku 1999, které shledala poslední hygienická prověrka byly odstraněny (nedostatek mrazicích prostorů). Vedení skladu a evidence vydaných obědů je prováděna pomocí výpočetní techniky. Ve spolupráci s vedením školy je nutné dořešit způsob odvodu finančních prostředků za stravné do peněžního ústavu.

Potravinový koš odpovídá požadavkům na skladbu jídel ve školním stravování. Vaří se jen jeden typ jídla.

Vedoucí školní jídelny má sepsanou dohodu o hmotné odpovědnosti za sklad a finanční prostředky. Inventarizace skladu a pokladny se provádí podle směrnice o hospodaření vydané ředitelem školy.

Kvalita stravy podle získaných informací je hodnocena jako dobrá, v rodičovských dotaznících se nevyskytovaly žádné závažné připomínky.

Činnost školní jídelny je hodnocena jako velmi dobrá.

Výchovné poradenství

Výchovným poradenstvím je pověřena vyučující s dlouholetou pedagogickou zkušeností a s požadovaným kvalifikačním absolutoriem výchovného poradenství. V době inspekce byla výchovná poradkyně dlouhodobě nemocná. Po dobu její nemoci byli činnostmi výchovného poradce pověřeni jiní pedagogičtí pracovníci. Vedení školy bylo upozorněno na nutnost zajistit správné a úplné vyplnění a podání přihlášek na střední školy i o možnosti rozdělení snížené hodinové dotace pro více výchovných poradců (pro první a druhý stupeň či pro jiné rozdělení kompetencí).

Výchovná poradkyně má zpracován celoroční plán práce a úzce spolupracuje s vyučujícími, kteří provádějí reedukační péči. Vede evidenci integrovaných žáků, pro které jsou zpracovány individuální plány a provádějí se nápravy ve skupinkách maximálně po dvou žácích. Výuka náprav je vedena v třídních knihách pro nepovinné předměty včetně záznamů o jednotlivých činnostech. Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Frýdek-Místek, pobočkou v Třinci, je hodnocena jako velmi dobrá.

Konzultační hodiny jsou stanoveny, konzultace mimo určenou dobu jsou možné po domluvě.

Kontrolou tematických plánů pro výuku občanské nauky a třídních knih bylo zjištěno, že tematický celek volba povolání je zařazen do osmého a devátého ročníku. Vyučující občanské nauky absolvovala školení k této problematice.

Činnost výchovného poradenství je hodnocena jako velmi dobrá.

Protidrogový koordinátor

Tuto funkci zastává vyučující druhého stupně. Škola má zpracován plán protidrogové prevence a plán prevence sociálně-patologických jevů. Úzce spolupracuje se všemi vyučujícími, ve škole je zřízena schránka důvěry i nástěnka s informacemi o protidrogové problematice, ve školním řádu je věnovaná patřičná pozornost právům dítěte. Vzhledem ke zkušenostem z loňského školního roku, kdy byli někteří žáci školy šetřeni Policií České republiky, příkládá vedení školy i jednotliví vyučující značný důraz na osvětu a prevenci nežádoucích jevů. Zde je třeba zmínit i realizaci projektu křesťanských tříd, kde je kladen důraz na soužití lidí s jiným vyznáním a na morálně volní vlastnosti.

Rodiče pozitivně hodnotí skutečnost, že v odpoledních hodinách je umožněna činnost hudebního oddělení lidové školy umění.

Vedení školy iniciuje i založení žákovského parlamentu.

Práce protidrogového koordinátora je hodnocena jako velmi dobrá.

Výpočetní technika – Internet

Ve škole je vybudována počítačová učebna s dvanácti samostatnými počítači, které jsou propojeny v síti. Vzhledem k zastaralým typům počítačů PC 486 vybavených zvukovými kartami, však není možná výuka za pomoci Internetu, ani realizace náročnějších výukových programů. Učebna je využívána v rámci volitelných předmětů. Internet je k dispozici na třech počítačích, které využívají učitelé a vedení školy.

Vedení školy má zájem o modernizaci stávající učebny, škola byla zařazena do pilotního projektu 100 škol na severní Moravě.

Vzhledem ke stávajícímu stavu vybavení výpočetní technikou a dostupností Internetu je stav výpočetní techniky ve škole hodnocen jako průměrný.

Dotazník ČŠI rodičům

Inspekce zjišťovala názory rodičů na otázky vztahující se k chodu školy. Dotazníky byly poskytnuty rodičům 119 žáků všech realizovaných vzdělávacích programů. Výrazné rozdíly mezi názory rodičů nebyly zjištěny.

Výsledky (vráceno 99 vyplněných dotazníků) dotazníkové ankety hodnotí školu velmi dobře, závažnější výhrady mají k prostorovým podmínkám a k vybavenosti školy učebními pomůckami (15-20% respondentů).

Mimo tento průzkum měli rodiče možnost sdělit své názory formou psaného textu. Takto získané poznatky byly zapracovány do inspekční zprávy a s vedením školy prodiskutovány.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční podkladová dokumentace
- Zřizovací listina Základní školy Třinec, Slezská 773 ze dne 15.12. 1992
- Schválené učební plány a učební osnovy
- Povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Plán práce školy na školní rok 2000/2001
- Plán práce školní družiny na školní rok 2000/2001
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Plán výchovného poradce
- Plán protidrogové prevence
- Plán prevence sociálně patologických jevů
- Tematické plány vyučujících

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Prezentace školy na veřejnosti a v zahraničí
- Dlouhodobá úspěšná činnost v matematických, výtvarných a dalších soutěžích
- Výborná úroveň znalostí a jazykových dovedností žáků ve třídách s rozšířenou výukou cizích jazyků
- Realizace křesťanských tříd
- Maximální snaha o využívání aprobovanosti vyučujících

Negativa:

- Stížené prostorové podmínky školy
- Neplnění učebního plánu v devátém ročníku
- Neplnění pokynu MŠMT ČR pro dělení žáků ve výuce cizích jazyků
- Minimální nabídka volitelných předmětů
- Nedostatečná metodická pomoc začínajícím učitelům
- Minimální pozitivní posun vzhledem k předcházející inspekční zprávě
- Pro výuku fyziky se nevyužívá stávající odborná učebna, citelně schází přípravná fyzikálních experimentů

Celkové zhodnocení školy je stanoveno stupněm velmi dobrý.

Inspekce nezjistila neefektivní využívání přidělených finančních prostředků vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Karel Richter
Členové týmu	Mgr. Marie Židková
	Mgr. Ing. Petr Bujok
	Mgr. Jiří Komín

Ve Frýdku-Místku dne 12. března 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .14. března 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Jan Bocek

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Referát školství okresního úřadu	2001-03-28	142 100/01-11140
Zřizovatel	2001-03-28	142 099/01-05134

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.